

ANTWOORD

op vraag nr. 10
van **HANS VANHOOF**

1. De Vlaamse Nutsregulator (VNR) was eerder al betrokken bij het onderzoek van de Belgische Mededingingsautoriteit (BMA) naar de vooropgestelde fusie tussen De Watergroep en Farys¹ en zal deze, in het kader van zijn taken sinds 1 januari 2026, van nabij opvolgen. Op initiatief van de VNR vond hierover recent een eerste overleg met De Watergroep en Farys plaats. In de komende periode plant de VNR alvast de vorderingen inzake de operationele fusie verder op te volgen, o.m. in uitvoering van de opmerkingen van de WaterRegulator bij haar tariefbeslissing over het tariefplan 2025-2030 van De Watergroep.
2. Een doorgedreven samenwerking tussen de waterbedrijven (zoals de operationele fusie tussen De Watergroep en Farys, maar ook de samenwerking onder de koepel van AquaFlanders of Synductis en andere samenwerkingsovereenkomsten tussen de waterbedrijven (bijvoorbeeld voor de uitrol van de digitale watermeter)) kan tot aanzienlijke efficiëntiewinsten en schaalvoordelen leiden. Binnen alle activiteiten van de waterbedrijven zijn de mogelijkheden legio. Een betere afstemming van de drinkwaterproductie uit oppervlakte- en grondwater en een meer geïntegreerd netwerk kunnen bijvoorbeeld tot een meer duurzame drinkwatervoorziening leiden, zeker rekening houdende met de uitdagingen die de klimaatverandering zich meebrengt. Dit geldt ook over de verschillende activiteiten heen. Een betere afstemming en gezamenlijke aanbesteding bij de aanleg van waterleidingen, rioleringen en andere nutsleidingen kan bijvoorbeeld tot een aanzienlijke kostenbesparing bij de initiële aanleg leiden, maar ook kosten voor het verplaatsen of herstel van (beschadigde) nutsleidingen en onnodige hinder voor de omwonenden vermijden. Ook efficiëntiewinsten binnen de governance structuur, de administratie en andere ondersteunende diensten zijn mogelijk. Een doorgedreven samenwerking kan op die manier een stijging van de tarieven beperken en tot een betere dienstverlening voor de Vlaamse waterabonnees leiden.

De VNR begrijpt evenwel dat De Watergroep en Farys het besparingspotentieel niet of beperkt gekwantificeerd hebben. De VNR zou nochtans verwachten dat bij een dergelijke fusie duidelijke doelstellingen inzake efficiëntiewinsten voorafgaandelijk worden bepaald. Zo niet riskeren de kosten hoger uit te vallen dan de baten met finaal hogere drinkwatertarieven tot gevolg.

Om het besparingspotentieel en andere synergievoordelen optimaal te benutten, is vervolgens een actieve opvolging noodzakelijk. Daar zal de VNR ook zijn rol in spelen. De VNR heeft al veel ervaring verworven als regulator voor de elektriciteits- en gasmarkt (o.a. bij de fusie van de twee voormalige werkmaatschappijen, Eandis en Infrac, tot Fluvius). Op basis van die ervaring zien we, naast het besparingspotentieel, ook verschillende aandachtspunten. Een fusie kan immers de informatie-asymmetrie tussen de waterbedrijven en de regulator vergroten en kan de toepassing van bepaalde reguleringsmethoden (zoals maatstafregulering of yardstick regulation waarbij een vorm van competitie tussen de verschillende waterbedrijven bewerkstelligd wordt) verzwakken. Door een fusie of verregaande samenwerking binnen de sector neemt niet alleen het aantal maar ook de onafhankelijkheid van de

¹ https://www.belgiancompetition.be/sites/default/files/content/download/files/BMA-2025-CC-28%20PUB_0.pdf

waterbedrijven af. Zij verwerven meer invloed op de maatstaf en het competitie-element wordt op die manier uitgehouden. Ook zijn bestaande inefficiënties moeilijker op te sporen en moeilijker weg te werken door middel van stimulansen.

Binnen de watersector en de nutssector in het algemeen, zien we ook een diversificatie en integratie van verschillende activiteiten. Het risico op kruissubsidiëring vergroot hierdoor en de bijkomende activiteiten kunnen de nutsbedrijven onnodig afleiden van hun kerntaken.

Een doorgedreven samenwerking binnen de nutssector vereist dan ook een sterke regulator die over de nodige slagkracht en instrumenten beschikt. In dat kader hebben we de tariefmethodologie voor de elektriciteits- en aardgasdistributie in de voorgaande reguleringsperioden al bijgeschaafd en, bovenop de bestaande reguleringsmechanismen, ook een besparingsstimulus onder de vorm van de x' -factor en een 'frontier shift' efficiëntieprikkel onder de vorm van de x'' -factor geïntroduceerd. Voor meer toelichting verwijzen we graag naar hoofdstuk 3 van de tariefmethodologie 2025-2028². De VNR bekijkt, ter voorbereiding van de volgende tariefplannen, welke mechanismen en stimulansen binnen de watersector mogelijk zijn.

De VNR wil alvast ook aangeven dat, in het kader van de operationele fusie, mogelijks ook aanpassingen aan de decreten en uitvoeringsbesluiten wenselijk zijn. We verwijzen meer specifiek naar de bepalingen onder titel IV, hoofdstuk I, afdeling II van het Energiedecreet, waarin de voorwaarden en voorafgaandelijke toestemming door de VNR voor een werkmaatschappij vastgelegd zijn. Ook in de daaropvolgende bepalingen en artikelen worden de netbeheerder en zijn werkmaatschappij telkens als één geheel gevat. Bepalingen met o.m. toezicht door een bevoegde regulator op het concept van een werkmaatschappij zijn binnen het regelgevende kader voor de watersector mogelijks aangewezen. De VNR zal dit verder onderzoeken en is uiteraard bereid om het beleid hierover te adviseren.

3. In het tariefplan 2023-2028 van Farys en het tariefplan 2025-2030 van De Watergroep zijn er volgens onze huidige kennis geen expliciete besparingen ten gevolge van de operationele fusie opgenomen. Wel zijn er (beperkte) extra kosten opgenomen en vermelden de betrokken waterbedrijven ook vermeden kosten.

In zijn beslissing³ over het laatst vernoemde tariefplan vroeg de WaterRegulator aan De Watergroep om "een transparante, en met cijfers onderbouwde en opvolgbare businesscase op te stellen over de impact van de fusie op De Watergroep. Deze moet minstens inzicht geven in de impact van de fusie op kosten, opbrengsten, VTE's, investeringen, in de risico's, in de doelstellingen en in de tijdslijn. Deze businesscase moet de regulator ook het terugverdieneffect van de fusie tonen".

Er is op vandaag echter nog geen gevolg gegeven aan de vraag van de WaterRegulator. Op dit moment hebben we dus een eerder beperkt zicht op de financiële impact van de operationele fusie tussen De Watergroep en Farys.

4. We verwijzen naar ons antwoord op vraag 3. Op dit moment hebben we een eerder beperkt zicht op de financiële impact van het uitstel van de operationele fusie tussen De Watergroep en Farys.

2

<https://www.vlaamsenutsregulator.be/elektriciteit-en-aardgas/nettarieven/tariefmethodologie/tariefmethodologie-2025-2028>

³ De beslissing van de WaterRegulator over het tariefplan 2025-2030 is ter beschikking gesteld in antwoord op schriftelijke vraag nr. 156 van Hans Vanhoof van 13 december 2024 (<https://www.vlaamsparlement.be/nl/parlementaire-documenten/schriftelijke-vragen/1848094>).